

DEN NORSKE KIRKE

Senja kirkelige fellesråd

Dato:	10.04.2024
Arkivsak	24/00034
Dokumentnummer:	24/00034-001
Arkivkode:	501
Saksbehandler:	Rachel Vangen Hoholm

Saksnr	Sak	Møtedato
021/24	Godkjenning av Forskrift om gravplassvedtektene i Senja kommune, Troms fylke	17.04.2024

Saksfremstilling

Saksdok: Forslag til ny forskrift, trykkes, lokale vedtekter vedtatt i 2020 trykkes ikke, lokale forskrifter i forhenværende kommuner, trykkes ikke. Forskrift som gjelder i dag, vedtatt 2019, trykkes

Bakgrunn:

Lokale vedtekter legges fram til ny behandling i fellesrådet på bakgrunn av følgende forhold;

- Kommunal fellesnemnd behandlet lokale gravplass vedtekter høsten 2019, ved nærmere undersøkelse av protokollen ser det ut til at saken ikke ble ferdigbehandlet uten at det blir tydeliggjort overfor kirkelig fellesnemnd
- Kirkelig fellesnemnd fikk bispedømmerådets godkjenning av lokale vedtekter ved gravplassene i 2019, det er disse fellesrådet forvalter etter nå.
- Fra 2021 er det Statsforvalteren i Vestfold og Telemark som godkjenner lokale forskrifter ved gravplassene.
- Senja kirkelige fellesråd godkjente nye lokale gravplassvedtekter i 2020, men de er ikke godkjent av Statsforvalteren (Stv) i påvente av gjennomgang av tidligere vedtekter i de fire forhenværende kommuner.
- Senja kommune har senere tatt opp saken med fellesrådsadministrasjonen og gjennom arbeid i Strategisk gravplassgruppe, StGG, er det avklart at lokale vedtekter skal legges fram for ny behandling i fellesrådet og den skal uttalelse hos Senja kommunestyre og evt. andre, før den sendes til godkjenning, hos Statsforvalteren i Vestfold og Telemark som har dette ansvaret. (Stv)
- Stv har i mellomtiden utarbeidet en ny mal for lokale vedtekter og gitt nytt navn sik «Forskrift om gravplassvedtekter, NN kommune, YY» (fylke) Denne legges til grunn for lokale vedtekter.
- Det presiseres at det pr i dag forvaltes etter vedtekter vedtatt i 2019 da vedtekter vedtatt av nytt fellesråd november 2020 ikke er behandlet hos stv i påvente av innsending av sammenligningsdokument fra de forhenværende vedtekter i de fire kommunen.
- Dokumentet har endret navn fra lokale vedtekter til Forskrift om gravplassvedtekter, i NN, YY fordi den er et lov-dokument på linje med øvrige juridiske dokumenter på gravplassfeltet.
- Statsforvalteren har pr tlf signalisert at det ikke legges opp til krav om gjennomgang og sammenligning av tidligere lokale vedtekter i hver av de gamle kommunene da det nå foreligger en helt ny mal til utforing av vedtekter lokalt.
- Det pågår mye arbeid med utforing av gravplassmyndighetsansvaret på sentralt hold, det er bestemt en rekke endringer i lovverket som regulerer feltet og det kommer flere.
- Kommunen har bedt fellesrådet om å behandle «Forskrift om gravplassene i Senja kommune» en gang til og da justeres gamle vedtekter slik at navn på dokument, paragrafer mv tilpasses nye krav.
- Dette er første behandling. Deretter skal saken til høring i Senja kommune og evt. andre fellesrådet finner det naturlig å høre i saken.

DEN NORSKE KIRKE

Senja kirkelige fellesråd

Vurderinger:

Det vises til tekstforslag. Mange forhold i vedtektene speiler at Senja ligger langt nord i landet og det er behov for tilpasninger ved fredningstid (den tid det tar for forråtnelsesprosessen), festetid, plantefelt osv.

- Endringer fra lokale vedtekter vedtatt fra 2019 til 2020 er få, - eks. bruk av stearin er ikke lov lenger.
- Endringer fra forhenværende vedtekter i de fire kommunene før 2020 er også få, noen av disse kommenteres nedenfor

Lokal forskrift, Forskrift om gravplassene i Senja kommune, skal presisere hvordan en vil ha det lokalt,

- den skal hensynta miljø, eks. bruk av stearin, plastikk og lignende.
- den skal legge til rette for gjenbruk i hht. Gravplassloven, eks. avslutte festetiden ved 60 år
- den skal hensynta Forskrift til gravplassloven og kulturminnelovgivningingen eks. størrelse på gravminner, plantefelt, historiske gravminner ol.

Videre skal lokal forskrift avklare om det legges opp til festeavgift, betalingsintervaller, kistegrav, urnegrav, minnelund, bærerom, festeansvar, ferdsel på gravplassene mv.

Forhenværende fellesråd gjorde en grundig jobb med vedtektene i 2020, og bestemmelsene er satt inn i nytt forslag til «Forskrift om gravplassene i Senja kommune».

Følgende forhold drøftes:

- *Fredningstid kistegrav er satt til 40 år*

Det er den tiden det tar å nedbryte en kistegrav de fleste steder i Senja. Noen steder kan det ta kortere tid, og ved bruk av f.eks. kalking kan det gå enda raskere. Eldre graver har i noen tilfeller kistegraver av umåtelig sterk kvalitet og ved prøvegraving for gjenbruk ser en at kisten står, men den er tom inni, eller bare «mumifiserte rester».

Administrasjonen har i forbindelse med fastsetting av betalingsnormer drøftet muligheten for å bruke Gravplasslovens bestemmelse for fredningstid på 20 år slik at festetiden slår inn tidligere og at det derved er mulighet for å holde kontakt med fester for graven før graven blir for gammel. En ser at ved bruk av 40 år fredningstid på kistegraver har flere festere gått bort når festetiden slår inn og gravplassforvaltningen får da festeansvar for tusenvis av graver, jfr. ettersøk etter festere til over 6000 graver.

Normalt skal grav uten fester slettes. Det er også en utfordring at mange festere bor andre steder i landet. Når disse går bort registreres dette først når festeregisteret «vaskes» mot folkeregisteret (ca. en gang pr år). Da er det flere graver som står uten fester og som tilfaller gravplassforvaltningen uten at forvaltningen kjenner til det. Ved ulykker kan dette gi både fysiske skader for 3.person og økonomiske konsekvenser for fellesrådet som da er fester for graven.

Fellessrådet vedtok likevel 40 års fredningstid for kistegraver, dvs. betaling av festeavgift fra kistegraven er 40 år. (Urnegraver har 20 års fredningstid)

Videre er det også slik at jo lenger ut i «pårørenderekken» for en avdød en kommer, jo vanskeligere er det å finne fester til grav. Ved ettersøk i de siste 3-4 år ser en at svært mange takker nei til festeansvar, og det gi utfordring for forvaltningen og innbyggerne når store mengder graver slettes og gravminner tas ut av gravplassen/ kirkegården. Loven er likevel klar; HVER GRAV SKAL HA FESTER. Hvis ikke en pårørende har ansvaret så har gravplassforvaltningen ansvar for graven. Pr i dag har fellesrådet festeansvar for ca. 6000 registrerte graver og flere hundre uregistrerte graver.

Muligheten for at festeavgiften er avskrekkende, kr. 2.500, ble også vurdert av SKF i 2023, der en så å mulighet for å bruke 20 år og 1.200 pr 10 år fram til graven er 60 år. SKF gikk bort fra det også da en oppfatter at det er innarbeidet 40 år fredningstid og festeavgift kr. 2.500 i 2 x 10 år til graven er

DEN NORSKE KIRKE

Senja kirkelige fellesråd

60 år i Senja. I det var et argument at det for mange er naturlig å avslutte festetiden ved 40 år, og da har man hatt gratis grav.

Til sist tas med vurdering av å ha fredningstid til 50 el. 60 år. En slik innretning vil gi flere utfordringer; vanskelig å holde kontakt med festere som faller fra over en slik fredningsperiode, 60 år er i hht lovverket «manns minne» og graven skal normalt slettes, og det skal bare gis anledning til å festes videre ved særlige forhold.

Det blir heller ikke mulighet for å håndheve festeavgiften ved så lang fredningstid. Forvaltningen er avhengig av festeavgiften for å drifte gravplassene slik finansieringen er pr 2024. Evt. bortfall av festeavgift krever full finansiering av gravplassforvaltningen fra Senja kommune.

Evt. andre forhold ved 40 års fredningstid for kistegraer tas under møte.

Noen medlemmer av fellesrådet har drøftet disse forholdene i november 2020 og november 2023.

For nye politikere i SKF kan det være behov for nærmere avklaringer?

- *Regler for bruk av dekor i plantefeltet*

Dekor er lys, lykter, blomster, vasker, steiner, skjell, leker, bamser og mye annet. Plast viser seg å bli hentet av fugler som både spiser det og legger restene over store området rundt og på gravplassene.

Det er blitt et miljøproblem, helseskadelig for dyr og skjemmende både innenfor og utenfor gravplassene. Det er greit å regulere dette i en forskrift, men det er bortimot umulig å følge opp og kontrollere. Det viser seg at så lenge produktene selges så kjøpes de, uavhengig av forskrifter.

Videre er enkelte langtidsbrennende lys ment for andre forhold, men de kan også brukes på gravplass og da er det vanskelig å påvirke handelsstandens tilbud. Stearinlys i «plastbokser» med gullfarget lokk er svært populære og gir mye forøpling.

Det skal være mulig på pynte på gravene, - så hvordan vil man ha det i Senja og hvordan rigge forskriften slik at den er mulig å håndheve?

SKF 2020 gjorde flere vurdering ved lokale gravplassvedtekter, og drøftet UFS's tilbakemeldinger. (Senja komunes utvalg for samfunnsutvikling)

- Festeavgiftsintervall endres fra 10 til 20 år; ble ikke imøtekommet basert på erfaringer med at fester for grav går bort i mellomtiden, og noen ønsker ikke å ta stilling til et så langt intervall som 20 år.
- Stearinlys tillates ikke på graver; ble imøtekommet av fellesrådet
- Fredningstiden forlenges til 60 år, ble ikke imøtekommet da det gir problemer med festekontinuitet ved gravene og at de tilfaller forvaltningens ansvar.

Videre var stv inne i saken i 2020 med informasjon om avgifter ved navnet minnelund som ble hensyntatt i vedtektene.

Kommunestyret behandler betalingsnormer ved gravplassene våren 2024 og her ligger bl.a. 40 års fredningstid som grunnlag for bl.a. festeavgiften.

Fellessrådets vedtak i 2020 var slik, og forskriften som ligger til godkjenning er juster i hht. til dette.

«Senja kirkelige fellesråd tar lokale gravplassvedtekter til 2.gangs behandling og vedtar følgende justeringer;

1. *På bakgrunn av forsøplingsproblemer skal det ikke tillates bruk av stearinlys, fakkeltokser el.l på graver eller gravplasser i Senja kommune.*
2. *Løse lykter er forbudt, men lykter med jordspyd og elektroniske lys inne i lykten tillates*
3. *Dekorgjenstander av plast er ikke tillat, og evt. steinfigurer el. annen pynt i plantefeltet som kan bli skadet ved gravearbeid brukes på festers, den ansvarliges, ansvar.*

DEN NORSKE KIRKE

Senja kirkelige fellesråd

4. *Fredningstid settes til 40 år etter gravlegging, deretter kan graven festes i 10 år av gangen inntil graven er 60 år.*
5. *Feste av grav ved siden av frigrav kan bare skje ved dødsfall og denne graven belegges med festeavgift fra dag en. Når festet grav tas i bruk omgjøres begge gravene til ett gravsted, og gravstedet kan festes, mot betaling av festeavgift for 10 år av gangen, til den siste graven er 60 år.*
6. *Senja kirkelige fellesråd skal godkjenne gravminner før de settes opp, og gravminner skal settes opp på anvist sted. Dersom gravminnet ikke er godkjent i hht lokale gravplassvedtekter vil fester selv måtte koste evt. skader som oppstår i forbindelse med graving og vedlikehold.*
7. *Det er ikke anledning til å bruke bedplater i plantefeltet, eller bedplate som er fast i fundamentet.*
8. *Vedtekter og regler for navnet minnelund godkjennes slik de fremkommer i vedtektenes §11 og § 12.»*

Det er avklart med stv at det er fellesrådet som avklarer hvem som i medhold av Forvaltningsloven's §37 skal høres når det utarbeides forskrifter og hvordan det skal gjennomføres, sitat fra statsforvalterens nettorienteringer:

«Forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes.

Offentlige og private institusjoner og organisasjoner for de erverv, fag eller interessegrupper som forskriftene skal gjelde eller gjelder for eller hvis interesser særlig berøres, skal gis anledning til å uttale seg før forskriften blir utferdiget, endret eller opphevet. Så langt det trenges for å få saken allsidig opplyst, skal uttalelse også søkes innhentet fra andre.

Forvaltningsorganet bestemmer på hvilken måte forhåndsvarslingen skal foregå og kan sette frist for å gi uttalelse.

Forhåndsvarsling kan unnlates forsåvidt den:

- a. *ikke vil være praktisk gjennomførlig, eller*
- b. *kan vanskeliggjøre gjennomføring av forskriften eller svekke dens effektivitet, eller*
- c. *må anses åpenbart unødvendig.*

Uttalelser skal gis skriftlig. Forvaltningsorganet kan i den enkelte sak samtykke i at uttalelse gis muntlig. Når saken egner sig for det, kan forvaltningsorganet bestemme at forhandlinger om saken skal foregå i møte.»

Plan for gjennomføring:

- fellesrådet er ansvarlig for at forskriften sendes til høring (ikke Stv)
- fellesrådet avgjør hvem som skal høres om forskriften; byrå, kommune, organisasjoner, ...?
- fellesrådet sender forskriften til Stv når den sendes ut på høring; dette for orientering om at det kommer en sak til godkjenning i Senja
- fellesrådet setter svarfrist for høringen; ofte 3 måneder
- fellesrådet avgjør om innspill til endringer i forskriften skal hensyntas eller forkastes ved 2.gangs behandling av forskriften og legger ved høringssvar når forskriften sendes til godkjenning hos Stv.

Stv har nylig avklart at det ikke legges opp til sammenligning mellom ny forskrift og tidligere lokale vedtekter i Senja da Stv oppfatter at dette er en helt ny forskrift som pålegges gravplassforvaltningene å innføre.

DEN NORSKE KIRKE

Senja kirkelige fellesråd

Det er mange underdokumenter til dette arbeidet, her er link til noen av dem;

<https://www.gravplassveileder.no/nb/forvaltning/forskrift-om-gravplassvedtekter/>

KA har utgitt en veileder om gjenbruk av graver, denne kan være til hjelp for å forstå lovverket som beskriver gjenbruk av grav;

https://www.ka.no/_service/300851/download/id/602681/name/Veileder+for+gjenbruk+av+kistegra+ver+-+november+2021%282%29.pdf

Videre tas følgende med:

Forvaltningsloven's §2 forklarer forskrift slik: «.....*forskrift, et vedtak som gjelder rettigheter eller plikter til et ubestemt antall eller en ubestemt krets av personer;.....*»

Administrasjonen mener derfor at forskriften nødvendigvis ikke skal høres hos privatpersoner.

Det er naturlig å sende den på høring til Senja kommune som skal gi uttalelse til forskriften. Senja kommune har direkte forbindelse med ledere i sine bygdeutvalg hvis de ønsker å rådføre seg med en større bredde av innbyggerne i Senja kommune. Videre vurderer administrasjonen at det ikke er nødvendig å høre begravellesbyrå el. andre grupper da regulering av gravplasser lokalt er nært knyttet til sentralt lovverk og at mange forhold knytter seg til hvilken bemanning en har til å følge opp gravplassene.

Dette er en krevende sak å konkludere da ikke alle forhold som drøftes i saken er like tydelig i vedtakene. AU har ikke hatt anledning til å drøfte saken da mange opplysninger er innkommet de siste dagene.

Kirkevergens forslag til vedtak:

Forslag til vedtak

Senja kirkelige fellesråd godkjenner Forskrift om gravplassvedtekter i Senja kommune **13.04.2024** med de endringer som kommer frem i møtet.

Forskriften sendes til uttalelse hos Senja kommune før de sendes til godkjenning hos statsforvalteren.

Høringsfrist settes til 1.august 2024.

Møtebehandling

Vedtak

1. Senja kirkelige fellesråd godkjenner Forskrift om gravplassvedtekter i Senja kommune datert **17.04.2024**
2. Forskriften sendes på høring til Senja kommune før ny behandling i SKF, før den sendes til godkjenning hos statsforvalteren.
Høringsfrist Senja kommunene 15.09. 2024.

Det ble stemt over pkt. 3, vedtatt med 4 mot 3 stemmer

3. Senja kirkelige fellesråd ber kirkevergen om å sende e-post til grendeutvalgene (eller tilsvarende) i Senja kommune, hvor det orienters om at saken er sendt kommunen på høring.